

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Avd. Kommunikasjons- og markedsavdelingen

Deres ref. Vår ref.
12/2415-JAA

Dato

7. mars 2013

Høringsuttalelse - forslag til endring i politiloven (adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted)

Vi viser til høringsbrev av 15.02.2013. Røde Kors avgir med dette høringsuttalelse til Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endring i politiloven om adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted.

Røde Kors er Norges største frivillige humanitære organisasjon med 128 000 medlemmer organisert i 19 distrikter, og med totalt 402 lokalforeninger. Det overordnede målet med Røde Kors' arbeid er å avdekke, hindre og lindre nød og lidelse. Røde Kors organiserer et stort omfang av aktiviteter for sårbare grupper, både i Norge og utenlands.

Det store omfanget av aktiviteter som Røde Kors utfører over hele landet er muliggjort av frivillig innsats fra enkeltpersoner som bidrar uten å motta betaling. Det kreves imidlertid likevel betydelige finansielle ressurser å organisere den frivillige innsatsen og det påløper kostnader for å gjennomføre visse aktivitetene, da aktivitet i regi av Røde Kors så langt mulig skal være gratis for deltakerne. Et gratis tilbud er avgjørende for at tilbudet gjøres tilgjengelig til de personer som trenger det mest.

Røde Kors

Post: *P·B· 1 Grønland, 0133 OSLO*

Besøk: *Hausmannsgt· 7*

Fakturering: *Norges Røde Kors, Postboks 2967, 7438 Trondheim*

Bank: *8200 01 76318*

Post: *0809 50 90444*

Org.nr: *NO 864 139 442*

Tlf: *05003*

Faks: *22054040*

Web: *http://www.redcross.no*

E-post: *post@redcross.no*

Norges Røde Kors er en del av en internasjonale Røde Kors- og Røde Halvmånebevegelsen

Røde Kors er bekymret for at lovendringsforslaget vil kunne ramme ulike aktører, grupper og individer på ulike måter. Vi vil i det følgende avgrense høringsuttalelsen til å gjelde mulige konsekvenser lovendringsforslaget kan ha for pengeinnsamling i regi av frivillige organisasjoner.

Forslagets potensielle konsekvenser for Røde Kors inntektsbringende arbeid

Røde Kors driver inntektsbringende arbeid på flere måter, og pengeinnsamling på offentlig sted er en viktig inntektskilde for organisasjonen. Vi vil derfor uttrykke vår bekymring for at de foreslåtte endringer i politiloven § 14 vil få ressurskrevende konsekvenser for vårt inntektsbringende arbeid.

Det fremgår av høringsnotatet punkt 3 s. 15 at den foreslåtte lovendringen vil innebære at «alle som samler inn penger, herunder tiggere, kan pålegges å melde seg for politiet, og at politiet kan sette visse vilkår for pengeinnsamlingen». Det heter videre på s. 16 at «En meldepliktordning må utformes og praktiseres slik at hindringer ikke legges i veien for individer og organisasjoner som ønsker å støtte veldedige tiltak med en innsamling».

Slik vi forstår forslaget til lovendring er det helt på det rene at adgangen til å pålegge meldeplikt og eventuelle vilkår for pengeinnsamlingen ikke er ment å omfatte Røde Kors' feltsalg-aktivitet. Feltselgere har som formål å verve nye medlemmer, og har ikke adgang til å samle inn penger på stedet. Slik skiller denne aktiviteten seg grunnleggende fra pengeinnsamling som høringsnotatet omhandler. Det fremstår også som klart at lovendringen heller ikke vil ramme de kanaler og metoder som Røde Kors benytter for å markedsføre medlemskap, fadderskap og andre givermuligheter som ikke foregår ved hjelp av fysiske personer som gir befolkningen muligheten i det offentlige rom til å støtte et veldedig formål ved å gi kontanter.

Forslaget til lovendring vil imidlertid kunne ha konsekvenser for en annen viktig inntektskilde for Røde Kors; pengeinnsamlinger i det offentlige rom. I Røde Kors' regi gjennomføres pengeinnsamling ved at bøssebærere som Røde Kors mobiliserer enten på lokale initiativ eller som nasjonalt tiltak beveger seg i det offentlige rom for å samle inn kontanter fra de som ønsker å bidra til formålet. Ett eksempel på formål med slik pengeinnsamling har vært bistand til ofrene for konflikten i Syria som ble arrangert av Akershus Røde Kors i februar 2013.

En annen type inntektsbringende arbeid som vi frykter kan bli rammet av lovendringen er stands som vi setter opp i det offentlige rom og hvor ett av flere elementer kan være pengeinnsamling.

Dersom Røde Kors ville bli pålagt en meldeplikt i anledning pengeinnsamlinger vil dette innebære et betydelig økt administrasjonarbeid for organisasjonen. Det anslås at en betydelig større andel av de innsamlede midler i så tilfelle ville måtte brukes til administrasjon av innsamling, på bekostning av det humanitære formålet det samles inn penger til. Dette vil medføre en ytterligere innstramming av de allerede trange rammevilkårene for frivilligheten i Norge. Slik representerer lovendringsforslaget en risiko for at det blir vanskeligere å arrangere inntektsbringende kampanjer, hvilket vil ha som direkte konsekvens at inntektene til humanitært arbeid reduseres.

Røde Kors mener at den nåværende ordning med registrering i Innsamlingsregisteret jf. Lov om registrering av innsamlinger § 2 fungerer tilstrekkelig godt for organisasjonenes vedkommende. Innsamlingskontrollens formål er «å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål m.v. organiseres og gjennomføres på en betryggende måte og at forvaltningen av midlene er forsvarlig». Dette mener Røde Kors gjør det overflødig med en ytterligere meldeplikt hjemlet i politiloven.

Vi foreslår at dersom det vedtas en adgang til å kreve meldeplikt for pengeinnsamling med hjemmel i Politiloven § 14, bør det presiseres at adgangen til meldeplikt ikke gjelder for organisasjoner som er registrert i Innsamlingsregisteret.

For det tilfellet at Departementet ikke velger å innføre et unntak for organisasjoner i tråd med vårt forslag, vil vi påpeke at omfanget av merarbeidet ved en meldeplikt i stor grad vil bero på hvordan meldeplikten utformes og praktiseres i den enkelte kommune. Det vil blant annet være avgjørende om det er organisasjonen eller enkeltindividet som må registreres, og hyppigheten og tidspunktet for registrering.

Vi fraråder å kreve en personlig meldeplikt hvor den enkelte pengeinnsamler tilknyttet en organisasjon må registreres. For en frivillig organisasjon som Røde Kors vil et krav om at enkeltpersoner må melde seg til politiet i forkant av en spontan pengeinnsamling i praksis bety at betydelig færre tar seg bryet med å delta. Dette vil igjen føre til sterk reduksjon i innsamlede midler til humanitære formål. Også blant de mer faste frivillige bøssebærere er det stor utskiftning.

Røde Kors foreslår av disse grunner at det kun kan stilles krav om at den enkelte organisasjon registrerer at den vil avholde en pengeinnsamling på nærmere angitt tidspunkt, sted og til bestemt formål. For å ivareta hensynet til politiets ønske om oversikt, kan den enkelte organisasjon iverksette tiltak som for eksempel at fundraiseren utstyres med ID-kort og organisasjonens symbol.

Hva gjelder den foreslåtte adgangen til å sette vilkår for pengeinnsamlingen av «ordensmessige hensyn», vil vi påpeke at slike vilkår lett kan føre til utilsiktede negative konsekvenser. Det foreslås i høringsnotatet at et eksempel på slikt vilkår kan være at pengeinnsamling kun kan skje passivt, for eksempel «ikke kan foregå ved at pengeinnsamlerne stanser eller går etter mulige givere på gaten». For Røde Kors' pengeinnsamlere er formidling av hvilket formål det samles inn penger til avgjørende for å mobilisere givere. Dette skjer på en respektfull og ikke aggressiv måte, men fordrer ofte at fundraiseren går et lite stykke sammen med den potensielle giver. Vilkår som avgrenser mot slik aktivitet vil kunne redusere inntektene så mye at pengeinnsamling ikke lenger vil være en relevant metode å samle inn penger på. Det samme vil begrensninger på sted og tid.

Med vennlig hilsen

Øistein Mjærum
Kommunikasjons- og markedsdirektør
Røde Kors

Oddbjørn Nesje
Seksjonsleder, Politikk- og folkerettsekjsjonen
Røde Kors